

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 57/2002 rd

Statsrådets utredning med anledning av Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2001

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 31 januari 2003 statsrådets utredning med anledning av Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2001 (E 143/2002 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- budgetråd Rauno Lämsä, finansministeriet
- förvaltningsöverinspektör Kaj Laine, statsrevisorernas kansli
- -inspektionschef Jukka Kulonpalo, Statens revisionsverk.

STATSRÅDETS UTREDNING

Revisionsrättens årsrapport

Revisionsrätten lämnade i november 2002 en årsrapport för budgetåret 2001 som till uppbyggnad och format i långa stycken liknar tidigare rapporter. Redan i fjol infördes ett särskilt kapitel om stöd inför anslutningen. I rapporten ingår en revisionsförklaring (DAS) till Europaparlamentet enligt EG-fördraget och budgetförordningen om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Revisionsrätten anser att räkenskaperna ger en tillförlitlig bild av gemenskapens inkomster och utgifter för året samt av den finansiella ställningen vid årets slut. De transaktioner som ligger till grund för årsredovisningen är i sin helhet

lagliga och korrekta vad gäller inkomster, åtgången och administrativa utgifter. Revisionsrätten avstår från att ge en positiv förklaring vad gäller samtliga övriga betalningar.

Budgetårets överskott ökade från 11 619 miljoner euro 2001 till 15 013 miljoner 2002. Överskottet kommer sig framför allt av att anslag annullerats, främst inom byggande (10 538,9 miljoner euro) och jordbruk (1 857,2 miljoner euro).

I rapporten finns inga betydande iakttagelser som gäller Finland.

Regeringens hållning

Finland uppmärksammar att revisionsrätten har varit tvungen att upprepa merparten av sina reservationer och anmärkningar flera gånger. Det

är positivt att den nya budgetförordningen har antagits men samtidigt måste det ytterligare ansträngningar till för att utveckla unionens redovisning. Ett räkenskaps- och redovisningssystem som ger tillförlitlig och adekvat information om unionens ekonomi bör införas så fort som

möjligt. Revisionsrätten bör också utreda om inte öppenheten och insynen i årsrapporterna kunde förbättras för att de ska vara till största möjliga nytta för redovisningsskyldiga och utövare av budgetmakten.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finansutskottet noterar att det handlar om den första helårsrapporten för den nuvarande Prodi-kommissionen. Utskottet ser revisionsrättens rekommendationer och utvecklingsförslag som mycket viktiga för lagligheten och korrektheten i Europeiska unionens räkenskaper.

Förklaringarna i rapporten är med vissa reservationer positiva och Europaparlamentet måste nu avgöra frågan om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgeten. I praktiken måste parlamentet bedöma reservationerna och betydelsen av klara missförhållanden i relation till genomförandet av hela budgeten. Reservationerna beträffande räkenskapernas tillförlitlighet beror oftast på brister i räkenskapssystemet. Beredningen av budgetårets bokslut bygger i långa stycken på utredningar utanför räkenskaperna. Därför stöder utskottet regeringens ambition att påskynda det nya räkenskaps- och redovisningssystemet. Det vore ett första steg i rätt riktning att anta den nya budgetförordningen.

Det faktum att revisionsrätten än en gång har varit tvungen att påpeka samma fel och lägga samma reservationer som tidigare visar enligt utskottets mening att inte heller den nya kommissionen hittills har lyckats förbättra sin budgetförvaltning i tillräcklig utsträckning. Å andra sidan beror de upprepade anmärkningarna på att revisionsrättens beslut inte är förpliktande till sin natur. Därmed är det medlemsstaterna och Europaparlamentet som i sista hand får bestämma om reformen ska drivas på eller inte.

Revisionsrättens reservation beträffande övriga utgifter avser enligt vad utskottet har erfarit främst utbetalningar från jordbrukets stödfond och strukturfonderna i medlemsstaterna, dvs.

omkring 80 procent av EU:s utgifter. På denna punkt har revisionsrätten inte fått rimlig säkerhet för åtgärdernas laglighet och korrekthet. Utskottet noterar att revisionsrätten ännu inte en enda gång har lämnat en positiv förklaring om tillförlitligheten, lagligheten och korrektheten i EU:s hela budgetförvaltning.

Inom jordbruket har det integrerade administrations- och kontrollsystemet (IACS) ännu inte införts i alla medlemsländer. Inte heller systemet för identifiering och registrering av nötkreatur har införts inom utsatt tid. Vad gäller produktionsmängderna har verkställigheten av stödsystemen inte minst för olivolja och bomull visat sig mycket bristfälligt kontrollerade i medlemsstaterna. Kommissionens reviderade enhet för internkontroll har föreslagit att kontrollmyndigheterna i medlemsstaterna bör förpliktas att lämna en DAS-förklaring om utvecklingen av EU:s budgetförvaltning inom sitt område både beträffande jordbruket och i ett mera generellt perspektiv. I ljuset av det vi vet nu ser situationen ut att fortsätta i samma spår länge än.

Kommissionen har inte offentliggjort antalet uppdagade fel. Enligt utredning till utskottet är det fullt möjligt att de kan uppgå till inemot 10 procent. Felen har främst att göra med brister i förvaltning och beslutsgång. Utskottet håller det för sannolikt att om andelen allvarliga fel ges offentlighet bidrar det till att de rättas i och med att den årliga utvecklingen vore lättare att verifiera.

Revisionsrätten tar upp momsbedrägerier som en detalj. Den har gett rekommendationer om metoder att förebygga bedrägerier redan i sin rapport för 1999. Revisionsrätten menar att kommissionen bör visa större effektivitet i att samordna frågor som gäller den gemensamma

marknaden och gränsöverskridande aspekter av bedrägerierna. Vidare uppmärksammar rätten att det gällande momssystemet som innebär att skatterna inte tas ut i en rörelses ursprungsland underlättar bedrägerier. Enligt vad utskottet har erfarit har kommissionen gjort sitt bästa för att efterkomma revisionsrättens krav, men mellan medlemsstaterna har en tillräcklig grad av samförstånd ännu inte uppnåtts. Utskottet påtalar också i detta sammanhang den internationella brottslighetens roll och anser att den bör förbyggas genom mellanstatlig samverkan.

Finansutskottet ser ett problem i att EU-budgetmedel inte utnyttjas fullt ut. Anslagen för utbetalningar från strukturfonderna utnyttjades 2001 till 69 procent enligt rapporten. I kohe-sionsfondens fall var utnyttjandet 63 procent. Utskottet anser att detta underutnyttjande är be-

tydande med hänsyn till att det sannolikt finns gott om stödgilla projekt i medlemsstaterna. Revisionsrätten har enligt utskottets mening haft fullt skäl att upprepa den ståndpunkt rätten framfört redan 2000 att kommissionen borde ha använt sig av kompletterande och korrigerande budgetar för att tygla överskottet. Därmed kunde bidragen från medlemsstaternas bnp-medel ha minskats med ca 30—40 procent. Nu flyttas överskottet alltid till nästa budgetår.

Utlåtande

Finansutskottet anför

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i saken med anmärkningarna ovan.

Helsingfors den 12 februari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Seppo Kääriäinen /cent
Reijo Laitinen /sd
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Ola Rosendahl /sv
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna

Sakari Smeds /kd
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /cent (delvis)
ers. Ulla Juurola /sd
Kari Kantalainen /saml
Riitta Korhonen /saml
Mikko Kuoppa /vänt
Pertti Mäki-Hakola /saml
Iivo Polvi /vänt
Anu Vehviläinen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Alpo Rivinoja.